

A: miljø

DN: Dybere vandløb kan ikke afhjælpe oversvømmelser – tværtimod

DEBAT

3. marts 2020 kl. 2:00 |

Vi har ikke alene forandret åen med udretning, opgravning og udvidelser. Vi er også rykket tættere på den, skriver Maria Reumert Gjerding. [Foto: Vagn Gjerløv]

DEBAT: En kommende klimalov skal genetablere naturen og fjerne den intensive landbrugsdrift fra de arealer, der aldrig skulle have været dyrket. Det er den eneste måde, hvorpå vi kan undgå kraftige oversvømmelser år efter år, skriver Maria Reumert Gjerding.

Copenhagen Summer University

KURSUS OM KLIMA – KOMMUNIKER MED OVERBEVISNING

10. – 12. AUGUST 2020

LÆS MERE HER >

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Af Maria Reumert Gjerding

Præsident, Danmarks Naturfredningsforening

Klimaminister Dan Jørgensen står over for en kæmpeudfordring, når han den kommende tid skal fremlægge forslag til initiativer, der skal klimatilpasse Danmark. Vi har i mange år vidst, at klimaforandringerne ville betyde mere ekstremt vejr og markant mere regn.

Når vi kigger ud over det ganske land, forstår vi, hvad disse prognoser helt præcis betyder. Det har silet ned i ugevis. Byer, kældre og veje er under vand, og ude på de oversvømmede marker spejder landmænd nervøst efter tegn på mere regn.

Og vi må nok se i øjnene, at dette kun er begyndelsen. Vi vil opleve meget mere regn, ligesom der kommer flere knastørre somre. Det er derfor helt afgørende, at vi sætter de rigtige tiltag i gang, der kan gøre os parate til dette mere ekstreme klima. Initiativer, der virker, og som tilgodeser hele samfundet, og ikke blot den enkelte lodsejer eller et enkelt erhverv.

Tvivlsom løsning

Netop nu er der en syndflod af beskyldninger og pres fra dele af landbruget og nogle politikere. Der presses på, for at kommunerne skal grave vandløbene dybere og bredere.

Ideen er, at vandet så vil forsvinde hurtigere fra markerne.

Problemet er, at denne løsning er prøvet mange gange, men aldrig nogensinde har virket. Måske for den enkelte lodsejer, men problemet er blot sendt videre til naboen og i sidste ende ned til de byer, der ligger nedstrøms i vandløbssystemet. Det er der ikke meget fællesskabstanke i.

En ting er, at tonen er skærpet, i en sådan grad at vandløbene nu kaldes for en del af vores infrastruktur på linje med kloakker og veje, og at vandløbene skal flyttes fra miljøministeren til transportministeren.

Det håber jeg, at de fleste kan se det absurde i.

Det er mere foruroligende, at der ikke er en dybere forståelse af, at vi naturligvis ikke løser vores problemer med den samme tankegang, som skabte dem.

Selvskabte ødelæggelser

Akkurat som vandløbseksperter Bent Lauge Madsen så rammende [skrev her i Altinget](#) forleden, så er de ødelæggelser, der følger med oversvømmelser ved åerne, stort set selvskabte.

Vi har ikke alene forandret åen med udretning, opgravning, udvidelser. Vi er også rykket tættere på den. Rigtig mange af de marker, der i dag står under vand, er lavbundsjord og opdyrkede jorder i ådalene. Det er arealer, som åen gennem alle tider har brugt til at styre vandmængderne med, og det er jorder, der aldrig har været dyrkningssikre.

Alligevel anklages flere kommuner for at misligholde deres forpligtelser til at forhindre oversvømmelse af de ånære arealer. Sandheden er dog, at kommunerne alene er forpligtet til at sikre en bestemt vandføringsevne og ikke til at dyrkningssikre de lavtliggende jorder.

Det er den enkelte lodsejers eget ansvar at dyrke sårbare afgrøder så tæt på vandløbet. Det er helt sikkert, at den praksis bliver stadig mere risikofyldt. Årtiers dyrkning gør, at jorderne er sunket og ligger stadig lavere. Det er klart, at det giver problemer, når grundvandsspejlet samtidig er steget de sidste årtier og nedbørsmængden øget.

Det har betydning, når man, som vi, bor i et forholdsvis fladt land, der er omgivet af fjorde og hav. For vandet kan aldrig løbe hurtigere ud af åen end havspejlet tillader. Den naturlov står ikke til at ændre.

Et rigtig godt eksempel er de nordjyske vandløb. Her er Ryå – Vendsyssels største og længste vandløb – flere gange blevet endevendt af entreprenørmaskiner. Ja, der er gravet så dybt, at der endda er afdækket muslingeskaller fra den oprindelige havbund.

Lige lidt har det hjulpet. De lavtliggende jorder står under vand igen i år, og det eneste, maskinerne har drænet, er skatteborgernes tegnebog.

Næste artikel

Biolog: Fælles indsats kan standse oversvømmelser af vandløb

Fælles forslag om jordreform

Heldigvis arbejder gode, fornuftige kræfter i dele af åsystemet nu på at lægge vandløbet tilbage i gamle slyngninger og lave en jordfordeling, så vådområder og ådale genetableres.

Vandløbets slyngninger forsinker vandet, og ådalene fungerer som en svamp: De suger vandet op, når der er kraftig nedbør, og frigiver det langsomt til omgivelserne.

At genetablere naturen og fjerne den intensive landbrugsdrift fra de arealer, der aldrig skulle have været dyrket, er den eneste måde, hvorpå vi kan undgå kraftige oversvømmelser år efter år.

Også omkring Kongeåen arbejdes der på at gennemføre en jordreform. Her efterlyser Esbjergs borgmester, Venstre-manden Jesper Frost Rasmussen (V), at der skrues op for ambitionerne og afsættes langt flere midler, så en stor gennemgribende jordreform kan sættes i gang. "Klimaforandringerne sker nu og her, og vores muligheder for tilpasning skal skabes nu," skriver borgmesteren [her i Altinget](#).

For jordfordeling er jo den holdbare og varige løsning og fuldstændig i tråd med det forslag, vi sammen med Landbrug & Fødevarer har fremsat om at tage 100.000 ha lavtliggende jorder ud af den intensive landbrugsdrift.

Jeg brænder for det forslag, fordi det er en løsning, som hele samfundet får gavn af. Landmanden slipper for bekymringen for sine afgrøder på dyngvåde marker. Byerne slipper for at få vandmasser sendt i kældrene, fordi de samme marker får lov at holde vandmasserne opstrøms.

Samtidig får hele samfundet en betydelig CO₂-gevinst ved ikke at pløje de tørverige jorder. Og lige så væsentligt, så vil vores løsning styrke vores ekstremt pressede natur og give levesteder til guldsmede, bækørreder, isfugle og slørvinger.

Jeg håber, at klimaministeren holder hovedet koldt, hjertet varmt og fødderne tørre og nu kommer med løsninger, hele samfundet får gavn af. Vi ved, hvad der skal til. Lad os komme i gang.

Landbrug »

Grundvand »

Vandmiljø »

Danmarks Naturfredningsforening »

Maria Reumert Gjerding »

debat@altinget.dk

FAKTA

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning.

Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

Debatindlæg kan sendes til debat@altinget.dk.

KARRIERE

[Se alle »](#)

Landbrug & Fødevarer søger direktør til erhvervspolitik, EU-forhold, miljø og bæredygtighed
Frist: 12/03-2020

[TOP](#)

Talstærk chef til nyoprettet Analysekontor i Transport- og Boligministeriets departement

Frist: 15/03-2020

Vicedirektør til Teknik- og Miljøforvaltningen

Frist: 11/03-2020

Udviklingschef/direktør for CSR og bæredygtighed på Femern-projektet

INDRYK JOBANNONCE

MEST LÆSTE ARTIKLER

- 1. Biolog: Fælles indsats kan standse oversvømmelser af vandløb**
- 2. Mette Frederiksen: Vi har både brug for urørt skov og landbrug**
- 3. Stor undersøgelse viser ulovlige pesticider i grundvandet: "Det er helt uacceptabelt"**
- 4. Spritnyt kalendersystem: Nu bliver det nemmere at søge offentlige tilskud**